

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง สภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยสรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปผลการวิจัย
7. อภิปรายผลการวิจัย
8. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง สภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาและสถานภาพการดำรงตำแหน่ง
3. เพื่อหาแนวทางยกระดับการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรที่สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร ปีการศึกษา 2561 จำนวน 777 คน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 69 ศูนย์ ประกอบด้วย ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการการศึกษา ครูผู้สอนเด็กปฐมวัย และผู้ดูแลเด็ก

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรที่สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร จำนวน 345 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย ซึ่งผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง ศูนย์เด็กเล็กละ 5 คน จำแนกเป็น ได้แก่ 1) ปลัดเทศบาล 2) ผู้อำนวยการกองการศึกษา 3) นักวิชาการการศึกษา 4) ครูผู้สอนเด็กปฐมวัย และ 5) ผู้ดูแลเด็ก ดังตาราง 2

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ใช้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษาและสถานภาพการดำรงตำแหน่ง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2555, หน้า 66) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แนวทางพัฒนาเพื่อยกระดับการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร แจกแบบสอบถามทางไปรษณีย์พร้อมทั้งติดแสตมป์ซองเปล่าให้กลุ่มตัวอย่าง

ลงความคิดเห็นเสร็จแล้วส่งแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 345 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติ ดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา และสถานภาพ การดำรงตำแหน่ง ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ซึ่งแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอ ในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 66)

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2555, หน้า 66) ในส่วนการแปล ความหมายโดยให้ระดับคะแนนตามวิธีของเรนซีสลิเคอร์ท (Rensis Likert Method) ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง สภาพ/ปัญหา/ประสิทธิผลในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง สภาพ/ปัญหา/ประสิทธิผลในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง สภาพ/ปัญหา/ประสิทธิผลในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สภาพ/ปัญหา/ประสิทธิผลในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง สภาพ/ปัญหา/ประสิทธิผลในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับน้อยที่สุด

โดยมีเกณฑ์ประเมินค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ในการแปลความหมาย

4.51 – 5.00 หมายถึง สภาพ/ปัญหา/ประสิทธิผลในการจัดการศึกษา
ปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง สภาพ/ปัญหา/ประสิทธิผลในการจัดการศึกษา
ปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง สภาพ/ปัญหา/ประสิทธิผลในการจัดการศึกษา
ปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับปานกลาง

1.50 – 2.50 หมายถึง สภาพ/ปัญหา/ประสิทธิผลในการจัดการศึกษา
ปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง สภาพ/ปัญหา/ประสิทธิผลในการจัดการศึกษา
ปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการจัด
การศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร โดยใช้
สถิติในการวิเคราะห์ คือ ใช้ t-test (Independent Samples) คุณลักษณะส่วนบุคคล
ทางด้านเพศและวุฒิการศึกษา และ F-test ชนิด One way ANOVA) คุณลักษณะส่วน
บุคคลด้านสถานภาพการดำรงตำแหน่ง

ตอนที่ 4 แนวทางพัฒนาเพื่อยกระดับการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์
พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร โดยนำด้านประสิทธิผลการจัด
การศึกษาปฐมวัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวมมาร่างแนวทางพัฒนา แล้วนำไป
ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา จำนวน 10 คน พิจารณาให้ข้อเสนอแนะเพื่อเสนอเป็น
แนวทางพัฒนาต่อไปสถิติที่ใช้เป็นค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง สภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์
พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับ
ดังนี้

1. สภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร พบว่า

- 1.1 สภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน
- 1.2 ปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
- 1.3 ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการจัดการศึกษา
ปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร จำแนกตาม
เพศ พบว่า

2.1 สภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความ
คิดเห็นของบุคลากร สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร ที่มีเพศแตกต่างกัน พบว่า
มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านเกือบทุกด้าน แตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนของเด็กแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยบุคลากรเพศชายมีความคิดมากกว่าบุคลากร
เพศหญิง

2.2 ปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความ
คิดเห็นของบุคลากร สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร ที่มีเพศแตกต่างกัน พบว่า
มีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้าน พบว่า ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนของเด็ก มีความคิดเห็น
ไม่แตกต่างกันส่วนด้านการจัดทำหลักสูตร ด้านการบูรณาการการเรียนรู้ออกนอกระบบ
การสอนและด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยบุคลากรเพศชายมีความคิดเห็นมากกว่าบุคลากรเพศ
หญิงส่วนด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาและการเรียนรู้ของเด็กบุคลากรเพศหญิง
มีความคิดเห็นมากกว่าบุคลากรเพศชาย

2.3 ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตาม
ความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร ที่มีเพศชายแตกต่างกัน
พบว่า มีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการสร้าง
สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนของเด็ก ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้

ของเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน ด้านการบูรณาการการเรียนรู้การจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยบุคลากรเพศชายมีความคิดเห็นมากกว่าบุคลากรเพศหญิงส่วนด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลเด็กและครอบครัว บุคลากรเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า

3.1 สภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า มีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยบุคลากรที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นมากกว่าบุคลากรที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนของเด็ก มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3.2 ปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า มีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยบุคลากรที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นน้อยกว่าบุคลากรที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนของเด็ก มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3.3 ประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า มีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแตกต่างกันทุกด้าน พบว่า ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนของเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ด้านการบูรณาการการเรียนรู้การจัดการเรียนการสอน ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นสูงกว่าบุคลากรที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป ส่วนด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลเด็กครอบครัวไม่มีความแตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบสภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร จำแนกตาม

สถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

4.1 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่สภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของสถานภาพการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

4.1.1 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ปลัดเทศบาลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่า นักวิชาการศึกษา ครูผู้สอนเด็กปฐมวัย และผู้ดูแลเด็ก ผู้อำนวยการกองการศึกษาที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่า นักวิชาการครูผู้สอนเด็กปฐมวัย ผู้ดูแลเด็ก นักวิชาการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่าผู้ดูแลเด็ก ครูผู้สอนเด็กปฐมวัยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่าผู้ดูแลเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

4.1.2 ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนของเด็ก พบว่า ปลัดเทศบาลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่าผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษา ครูผู้สอนเด็กปฐมวัย และผู้ดูแลเด็ก ผู้อำนวยการกองการศึกษาที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่าผู้ดูแลเด็ก นักวิชาการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่า ครูผู้สอนเด็กปฐมวัย ผู้ดูแลเด็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่าผู้ดูแลเด็ก

4.1.3 ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก พบว่า ปลัดเทศบาลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน้อยกว่าผู้อำนวยการกองการศึกษา แต่ปลัดเทศบาลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพมากกว่า นักวิชาการศึกษา ครูผู้สอนเด็กปฐมวัยและผู้ดูแลเด็ก ผู้อำนวยการกองการศึกษาที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่า นักวิชาการศึกษา ครูผู้สอนเด็กปฐมวัย และผู้ดูแลเด็ก และนักวิชาการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่าผู้ดูแลเด็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

4.1.4 ด้านการบูรณาการการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอน พบว่า ปลัดเทศบาลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่าผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษา ครูผู้สอนเด็กปฐมวัยและผู้ดูแลเด็ก ผู้อำนวยการกองการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่านักวิชาการศึกษา ครูผู้สอนเด็กปฐมวัยและผู้ดูแลเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

4.1.5 ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก พบว่า ปลัดเทศบาลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่าครูผู้สอนเด็กปฐมวัยและผู้ดูแลเด็ก ผู้อำนวยการกองการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่าครูผู้สอนเด็กปฐมวัยและผู้ดูแลเด็ก และนักวิชาการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่าครูผู้สอนเด็กปฐมวัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

4.1.6 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลเด็กและครอบครัวของเด็ก พบว่า ปลัดเทศบาลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่านักวิชาการศึกษา ครูผู้สอนเด็กปฐมวัยและผู้ดูแลเด็ก ผู้อำนวยการกองการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่านักวิชาการศึกษาและครูผู้สอนเด็กปฐมวัย ครูผู้สอนเด็กปฐมวัยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน้อยกว่าผู้ดูแลเด็ก

4.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของสถานภาพการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

4.2.1 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ปลัดเทศบาลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน้อยกว่าผู้อำนวยการศึกษานักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก ผู้อำนวยการกองการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่าและครูผู้สอนเด็กปฐมวัยนักวิชาการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่าครูผู้สอนเด็กปฐมวัย ครูผู้สอนเด็กปฐมวัยมีความ

4.2.6 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลเด็กและครอบครัวของเด็ก พบว่า ปลัดเทศบาลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน้อยกว่าผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการ และครูผู้สอนเด็กปฐมวัย ผู้อำนวยการกองการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่านักวิชาการศึกษาครูผู้สอนและเด็กปฐมวัยนักวิชาการและครูผู้สอนเด็กปฐมวัยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่าผู้ดูแลเด็ก นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

4.3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นสถานภาพการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

4.3.1 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ปลัดเทศบาลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน้อยกว่าผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษา ครูผู้สอนเด็กปฐมวัยและผู้ดูแลเด็ก ผู้อำนวยการกองการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่านักวิชาการศึกษาและครูผู้สอนเด็กปฐมวัยและผู้ดูแลเด็ก นักวิชาการและครูผู้สอนเด็กปฐมวัยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่าผู้ดูแลเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

4.3.2 ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนของเด็ก พบว่า ปลัดเทศบาลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่าผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษา ครูผู้สอนเด็กปฐมวัย ผู้ดูแลเด็ก ผู้อำนวยการกองการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่านักวิชาการ ครูผู้สอนเด็กปฐมวัยและผู้ดูแลเด็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

4.3.3 ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก พบว่า ปลัดเทศบาลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่านักวิชาการศึกษา ครูผู้สอนเด็กปฐมวัยเด็ก ผู้อำนวยการกองการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนา

เด็กเล็กมากกว่านักวิชาการการศึกษา ครูผู้สอนเด็กปฐมวัย และนักวิชาการการศึกษาและครูผู้สอนเด็กปฐมวัยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน้อยกว่าผู้ดูแลเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3.4 ด้านการบูรณาการการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอน พบว่า ปลัดเทศบาลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่าผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการการศึกษา ครูผู้สอนเด็กปฐมวัยและผู้ดูแลเด็กนักวิชาการการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน้อยกว่าครูผู้สอนเด็กปฐมวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

4.3.5 ด้านการบูรณาการการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอน พบว่า ปลัดเทศบาลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่าผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการการศึกษา ครูผู้สอนเด็กปฐมวัยและผู้ดูแลเด็กนักวิชาการการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน้อยกว่าครูผู้สอนเด็กปฐมวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

5. แนวทางพัฒนาเพื่อยกระดับการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร พบว่า

5.1 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ 1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้สอนควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการและผู้รับผิดชอบการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้สอนควรมีการศึกษาและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ชุมชนรวมทั้งศักยภาพของตนเองในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้สอนควรมีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 4) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้สอนควรมีการจัดการประชุมชี้แจงการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้แก่ผู้ปกครองเด็ก ชุมชน คณะกรรมการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ 5) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้สอนควรมีการจัดระบบการนิเทศภายในเพื่อให้เกิดการปรับปรุง แก้ไขการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 6) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการกำหนดกรอบและวางแผนการประเมินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 7) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาโดยการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง 8) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการศึกษา วิเคราะห์

หลักสูตรหรือวิเคราะห์ผู้เรียนก่อนนำไปจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอน 9) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นบุคลากรทางการศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และ 10) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการสร้างความร่วมมือกับบุคลากรทางการศึกษาและให้ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

5.2 ด้านการบูรณาการเรียนรู้การจัดการเรียนการสอน ได้แก่ 1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้สอนมีความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจหลักสูตรในการบูรณาการเรียนรู้การจัดการเรียนการสอน 3) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้สอนมี สื่อ เทคโนโลยีและอุปกรณ์ที่ทันสมัย เหมาะสมและเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน 4) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการที่เตรียมไว้ 5) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้สอนมีการเรียนรู้การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและสังคม 6) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้สอนสามารถถ่ายทอด จัดการเรียนการสอนเป็นขั้นตอนและมีความเหมาะสมเข้าใจง่าย 7) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้สอนมีการเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นตามวัยอย่างเหมาะสม 8) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้สอนมีการวัดผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอน 9) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้สอนมีการวัดผลและประเมินผลครอบคลุมพัฒนาการของผู้เรียนและ 10) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้สอนมีการนำผลประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง สภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามลำดับ ดังนี้

1. สภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร พบว่า

1.1 สภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจากหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นหลักการที่ดำเนินถึงการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบซึ่งรูปแบบที่ใช้ส่วนใหญ่จะตามรูปแบบการศึกษา โดยเน้นการเตรียมพร้อมด้วยการให้ความสำคัญกับ

การส่งเสริมพัฒนาเด็กแบบองค์รวม เพื่อให้โอกาสในการพัฒนาทุกด้านตามลำดับขั้นตอนของการพัฒนาอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพเน้นการใช้ความรู้เกี่ยวกับเด็กด้านการพัฒนาและความแตกต่างของเด็กในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กเป็นสำคัญ โดยครอบคลุมทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดูจัดการประสบการณ์และการส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีความพร้อมทั้งด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อำพร พันธุ์งาม (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า สภาพการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชาริน จินดาศรี (2550, หน้า 70) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านช่างขององค์การบริหารส่วนตำบลภูเรือ อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยอยู่ในระดับมากที่สุดและยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนัน ชื่นทะเลสิทธิ์ (2552, หน้า 77 - 81) ได้ศึกษา เรื่อง การจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย พบว่า สภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนผลการวิจัยของอุดมลักษณ์ คำลือ (2552, หน้า 55 - 58) ได้ศึกษา เรื่อง ทรรศนะต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสี่คิ้ว จังหวัดนครราชสีมา พบว่า บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีทรรศนะต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยอยู่ในระดับมาก

1.2 ปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรดำเนินการไปตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติเฉพาะของท้องถิ่นกำหนด เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความจำเป็นและความต้องการของชุมชน ให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพและมุ่งส่งเสริมพัฒนาความหลากหลาย ทั้งในรูปแบบและแนวทางการจัดการศึกษาให้สามารถพัฒนาได้เต็มศักยภาพและสอดคล้องกับความจำเป็นของแต่ละ

องค์ประกอบของส่วนท้องถิ่น แต่ยังคงพบปัญหาที่เกิดขึ้นในด้านของบุคลากรยังขาดเทคนิค การสอนและไม่เข้าใจกระบวนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 6 ด้าน ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าวขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริณภา นามมณี (2557, หน้า 122) ได้ศึกษา เรื่อง รูปแบบ การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีประสิทธิผล สังกัดองค์ประกอบส่วนท้องถิ่น พบว่า การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ทนงศักดิ์ ปักโคทานัง (2557, หน้า 363 – 364) ได้ศึกษา เรื่อง การ บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัด มหาสารคาม พบว่า ระดับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กโดยรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมากที่สุดและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุคนิศา วรอินทร์ (2559, หน้า 385) ได้ศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหาร ส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ตามเกณฑ์มาตรฐาน พบว่า ปัญหาการ ดำเนินงานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีปัญหามากที่สุด

1.3 ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด เทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ ของเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ด้านความสัมพันธ์ ระหว่างผู้ดูแลเด็กและครอบครัวของเด็ก ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียน ของเด็ก ด้านการบูรณาการเรียนรู้การจัดการเรียนการสอนและด้านการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากความพร้อมของศูนย์เด็กเล็กในด้านการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนของเด็ก ด้านการบูรณาการ เรียนรู้การจัดการเรียนการสอน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลเด็กและครอบครัว ของเด็ก และด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กและด้านการ ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ยังมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนทำให้ ประสิทธิภาพออกมาเป็นเช่นนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมใจ พรหมทองบุญ (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง ประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร ประกอบส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา พบว่า คณะกรรมการบริหาร และครูมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมและราย ด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการจัดการศึกษา
ปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามเขต
สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 สภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความ
คิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามเขต พบว่า มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านเกือบ
ทุกด้านแตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการสร้าง
สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนของเด็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
โดยบุคลากรเพศชายมีความคิดเห็นมากกว่าบุคลากรเพศหญิงที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ
บุคลากรเพศชายจริง ๆ แล้วส่วนใหญ่บุคคลที่มีตำแหน่งทางการบริหาร เช่น ปลัดเทศบาล
จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 12.46 จึงเป็นบุคคลที่มองในลักษณะของการกำกับดูแลจึง
เห็นว่ามีภาพการดำเนินการมากกว่าบุคลากรเพศหญิงซึ่งในความเป็นจริงเป็นครูผู้สอนเด็ก
ปฐมวัยและผู้ดูแลเด็ก มีจำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 30.72 ซึ่งเป็นผู้ลงมือปฏิบัติจริงจะ
รู้และเห็นข้อจำกัดต่าง ๆ จึงทำให้มองสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยต่ำกว่า

2.2 ปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความ
คิดเห็นของบุคลากร สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร ที่มีเขตแตกต่างกัน พบว่า
มีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้าน พบว่า ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนของเด็ก มีความคิดเห็นไม่
แตกต่างกัน ส่วนด้านการจัดทำหลักสูตร ด้านการบูรณาการการเรียนรู้การจัดการเรียน
การสอนและด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยบุคลากรเพศชายมีความคิดเห็นมากกว่าบุคลากร
เพศหญิง ส่วนด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กบุคลากรเพศหญิง
มีความคิดเห็นมากกว่าบุคลากรเพศชายที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรเพศชายซึ่งส่วน
ใหญ่เป็นผู้บริหารมองว่าเมื่อลงมือปฏิบัติงานต่าง ๆ อย่างมากย่อมเกิดปัญหาตามมา
โดยเฉพาะในด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและด้านการบูรณาการการเรียนรู้การจัดการ
เรียนการสอน ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นสิ่งที่ทำได้ยากในขณะ
ครูบุคลากรเพศหญิง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนเด็กปฐมวัยและผู้ดูแลเด็กซึ่งเป็นผู้ลงมือ
ปฏิบัติจริงมีความรู้ความเข้าใจมีความชำนาญจึงมองปัญหาดังกล่าวต่ำกว่ากลุ่มบุคลากร
เพศชาย ซึ่งไม่ได้เป็นฝ่ายเกี่ยวข้องโดยตรง

2.3 ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามเพศ พบว่ามีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกันและรายด้านเกือบทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นด้านการบูรณาการเรียนรู้การจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มบุคลากรเพศชายซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้บริหารมองว่า เมื่อปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ประสิทธิภาพก็น่าจะเกิดอย่างเต็มที่เหมือนกัน ในขณะที่กลุ่มบุคลากรเพศหญิงซึ่งเป็นกลุ่มปฏิบัติงานมองเห็นสภาพตลอดจนปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่ดำเนินงานดังกล่าวเกิด ประสิทธิภาพไม่มากเท่ากับที่คาดหวัง

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามวุฒิ การศึกษาสามารถอภิปรายได้ดังนี้

3.1 สภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล ตำบลในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า บุคลากรที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มองว่าสภาพการจัดการศึกษามากกว่าบุคลากรที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไปไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกอร อุณาพรหม (2553, หน้า 102) ได้ศึกษา เรื่อง การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ในส่วนของวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่แตกต่างกัน

3.2 ปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า บุคลากรที่มีวุฒิ การศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มองว่ามีปัญหามากกว่าบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

3.3 ประสิทธิภาพการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล ตำบลในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า บุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปมองว่ามีประสิทธิผลน้อยกว่าบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

4. ผลการอภิปรายเทียบสภาพ ปัญหา และประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร จำแนกสถานภาพการดำรงตำแหน่ง

4.1 สภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดของบุคลากรที่มีสภาพการดำรงตำแหน่งแตกต่างกันในภาพรวม พบว่า ปลัดเทศบาลมีความคิดเห็นมากกว่านักวิชาการ ครูผู้สอนเด็กปฐมวัย และผู้ดูแลเด็กส่วนผู้อำนวยการกองการศึกษาที่มีความคิดเห็นมากกว่านักวิชาการ ครูผู้สอนเด็กปฐมวัยและผู้ดูแลเด็ก นอกจากนี้นักวิชาการยังมีความคิดเห็นมากกว่า ผู้ดูแลเด็ก ในขณะที่ครูผู้สอนเด็กปฐมวัยมีความคิดเห็นมากกว่าผู้ดูแลเด็กจะเห็นได้ว่าในสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยบุคลากรที่มีตำแหน่งจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพดำเนินการมากกว่าบุคลากรที่มีตำแหน่งต่ำ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องคุณสมบัติปริญญาตรีทางด้านสาขาวิชาปฐมวัยเท่านั้น ซึ่งต่างกับผู้ดูแลเด็กที่มีวุฒิมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายที่ยังขาดประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนและยังขาดทักษะประสบการณ์ในการจัดประสบการณ์ของเด็กทำให้เกิดความคิดเห็นที่แตกต่างกัน (ประสิทธิ์ สกนธรัตน์, 2562, ปลัดเทศบาลตำบลหนองลาด, สัมภาษณ์) แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดมลักษณ์ คำสีอ (2552, หน้า 55 - 58) ได้ศึกษา เรื่อง ทรรศนะต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ตำแหน่งแตกต่างกันมีทรรศนะต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยไม่แตกต่างกัน

4.2 ปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในภาพรวม พบว่า ปลัดเทศบาลที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาน้อยกว่าผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษา ครูผู้สอนเด็กปฐมวัย ผู้อำนวยการกองการศึกษาน้อยกว่านักวิชาการศึกษา ครูผู้สอนเด็กปฐมวัย ผู้ดูแลเด็ก อาจเกิดเพราะปลัดเทศบาลและผู้อำนวยการกองการศึกษาถือว่าเป็นผู้บริหารระดับสูงที่ต้องกำกับด้านนโยบาย ส่วนนักวิชาการศึกษา ครูผู้สอนเด็กปฐมวัยและผู้ดูแลเด็กเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมองปัญหาที่เกิดขึ้น จึงรับรู้ปัญหามากกว่า (หทัยกาญจน์ เกตุแก้ว, 2562, สัมภาษณ์)

4.3 ประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวม พบว่า ปลัดเทศบาลมากกว่าผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษา

ครูผู้สอนเด็กปฐมวัย ผู้ดูแลเด็ก ผู้อำนวยการกองการศึกษามากกว่านักวิชาการ ครูผู้สอนเด็กปฐมวัย ผู้ดูแลเด็ก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ปลัดเทศบาลและผู้อำนวยการกองการศึกษาเมื่อมองสภาพการจัดการศึกษาของจัดการศึกษาปฐมวัยว่าดำเนินการอยู่ในระดับมากกว่าบุคลากรกลุ่มอื่น ๆ จึงมองว่าการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีประสิทธิภาพผลสูงกว่าในความคิดเห็นของบุคลากรกลุ่มอื่น ๆ ส่วนนักวิชาการศึกษา ครูผู้สอนเด็กปฐมวัย (กฤษณะ ตะปะชุม, 2562, สัมภาษณ์)

5. แนวทางพัฒนาโดยนำด้านประสิทธิภาพการจัดการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม มาร่างแนวทางพัฒนาเพื่อยกระดับการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร คือ ด้านการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการบูรณาการเรียนรู้การจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้นำแนวทางพัฒนาไปให้ผู้เชี่ยวชาญลงความคิดเห็น ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการบูรณาการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนทุกท่านเห็นด้วยทุกข้อ คิดเป็นร้อยละ 100 สอดคล้องกับผลการวิจัยของจรรยา ชินลี (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ สำหรับแนวทางการพัฒนา พบว่า ควรสร้างแรงจูงใจและจัดสวัสดิการแก่บุคลากรให้มากขึ้น ประสานงานร่วมกันระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการจัดจ้างบุคลากรในตำแหน่ง นักการเพื่อปฏิบัติหน้าที่หมุนเวียนในแต่ละศูนย์ กำหนดเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณในส่วนที่เป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาให้เป็นแนวเดียวกัน ปรับปรุง อาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมให้มีมาตรฐานด้านความปลอดภัย ควรให้ความรู้เรื่องการผลิตสื่อ การจัดประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการแก่ครูผู้ดูแลเด็ก พัฒนาบุคลากรให้ทั่วถึงและหลากหลายรูปแบบให้ความรู้เรื่องกรณีเหตุแก่บุคลากรที่รับผิดชอบและขอความร่วมมือเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุขมาให้ความรู้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องการดูแลและป้องกันสภาพฟันผุ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนพล ดอนชวนชม (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกองแขก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ การจัดทำงบประมาณ คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ดูแลเด็ก ควรมีการจัดทำโครงการเสนอของบประมาณในช่วงที่องค์การบริหารส่วนตำบลกองแขกมีการจัดทำ

แผนพัฒนาสามปีหรือจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณประจำปีการดำเนินกิจกรรมหรือการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีการแจ้งให้ฝ่ายต่าง ๆ รวมถึงประชาชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น

ด้านการบริหารบุคลากร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีแนวทางการพัฒนาจัดให้มีการสำรวจความต้องการของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อนำความต้องการมากำหนดในการวางแผน กำหนดปริมาณงานให้เหมาะสมกับอัตรากำลังที่มีอยู่ด้านการจัดประสบการณ์ของบุคลากร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีแนวทางการพัฒนาดังนี้ จัดให้มีการประชุมทุกครั้ง เพื่อวางแผนการรับนักเรียนเข้าเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการมีส่วนร่วมในการวางแผนของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสนับสนุนและส่งเสริมการรับเด็ก ส่วนจิตติรัตน์ แห้งบุตดา (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง การบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า แนวทางในการพัฒนาด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและการประชาสัมพันธ์ คือ การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในทุกด้านรวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ จัดให้มีการฝึกอบรมและดูงานเกี่ยวกับการดูแลเด็กเล็ก ซึ่งผู้ดูแลเด็กต้องได้รับการฝึกอบรมด้านการเลี้ยงดูเด็กอย่างมีคุณภาพและต้องเร่งรัดให้มีการจัดทำหลักสูตรปฐมวัยจากผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

ข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง สภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยขอข้อเสนอแนะ ไว้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัย พบว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร ดังนี้

1.1 ควรนำแนวทางการพัฒนาด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร

1.2 ควรนำแนวทางพัฒนาด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลเด็กและครอบครัวในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร

1.3 ควรนำแนวทางพัฒนาด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการพัฒนาารูปแบบการมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร

2.3 ควรมีการศึกษากลยุทธ์การจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ความเป็นเลิศ สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร